

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Πρωτόκολλο μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Τουρκίας για την παρεμπόδιση και πρόληψη της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής, διακίνησης και μεταβίβασης κυριότητας πολιτιστικών αγαθών»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Γενικά επί του νομοσχεδίου

Την 4^η Μαρτίου 2013 υπεγράφη στην Κωνσταντινούπολη, στο πλαίσιο της Β' Συνεδρίασης του Ανωτάτου Συμβουλίου Συνεργασίας Ελλάδος- Τουρκίας, Πρωτόκολλο μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας εκπροσωπούμενης από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Τουρκίας εκπροσωπούμενης από το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού της Δημοκρατίας της Τουρκίας, για την παρεμπόδιση και πρόληψη της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής, διακίνησης και μεταβίβασης κυριότητας πολιτιστικών αγαθών. Το Πρωτόκολλο στοχεύει στην καλύτερη προστασία των πολιτιστικών αγαθών μέσω της συνεργασίας των συμβαλλόμενων χωρών στον τομέα της πρόληψης της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής και της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής και διαμετακόμισης των πολιτιστικών αγαθών.

Η παράνομη διακίνηση των πολιτιστικών αγαθών αποτελεί πρόβλημα σε παγκόσμια κλίμακα και η διεθνής κοινότητα έχει αναγνωρίσει ότι αποτελεί σοβαρότατη απειλή για την παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά. Για το λόγο αυτό, ειδικά τις τελευταίες δεκαετίες, έχει γίνει προσπάθεια για την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών στον τομέα της πρόληψης τέτοιων φαινομένων με στόχο την προστασία των πολιτιστικών αγαθών και συνακόλουθα της εθνικής και παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Στο πλαίσιο αυτό έχουν υπογραφεί διεθνείς πολυμερείς συμβάσεις, όπως :

1. Η Σύμβαση της UNESCO "*on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property*" (Παρίσι, 1970), η οποία κυρώθηκε από την Ελλάδα με το Ν. 1103/80 (Φ.Ε.Κ. 295/Α/28-12-1980).

2. Η Σύμβαση Unidroit (*Convention d'Unidroit sur les biens culturels volés ou illicitement exportés*) του Συμβουλίου της Ευρώπης (Ρώμη, 1995), η οποία κυρώθηκε από την Ελλάδα με το Ν. 3348/2005 (Φ.Ε.Κ. 144/Α/23-6-2005).

Η διεθνής συνεργασία για την αντιμετώπιση των θεμάτων αρχαιοκαπηλίας μέσω της υπογραφής συμφωνιών αποτελεί την απαραίτητη νομική βάση στην οποία δύναται να βασιστεί αφενός η προστασία των πολιτιστικών αγαθών εκτός της ελληνικής επικράτειας και

1262

αφετέρου η προσπάθεια επαναπατρισμού των πολιτιστικών αγαθών που έχουν εξαχθεί παράνομα από τη χώρα μας.

Στο πλαίσιο αυτό το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού προωθεί, πέρα από την υπογραφή και κύρωση διεθνών πολυμερών συμβάσεων, όπως οι προαναφερθείσες, την υπογραφή διεθνών διμερών συμβάσεων για την πρόληψη της παράνομης διακίνησης των πολιτιστικών αγαθών.

Η Ελλάδα και η Τουρκία είναι ανάμεσα στις χώρες της περιοχής της Μεσογείου που διαθέτουν ιδιαίτερος πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα από το απώτατο παρελθόν ως και τις μέρες μας και πλήττονται καίρια από φαινόμενα αρχαιοκαπηλικής δραστηριότητας. Η προσπάθεια δημιουργίας δικτύου κοινής δράσης απέναντι στα φαινόμενα αυτά μπορεί να αποτελέσει ισχυρό παράγοντα για την καλύτερη αντιμετώπισή τους με στόχο τη σταδιακή ελάττωση και τελική εξαφάνισή τους. Οι δύο χώρες, αναγνωρίζοντας τη σημασία της συνεργασίας στον τομέα της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, αποτελούν τα τελευταία χρόνια συμμάχους στις συνεδριάσεις των διεθνών οργανισμών αλλά και σε κάθε είδους διεθνή φόρα με στόχο τον περιορισμό της παράνομης δραστηριότητας που συνδέεται με την πολιτιστική κληρονομιά. Υπενθυμίζεται χαρακτηριστικά ότι, ανάμεσα στις 98 χώρες που συγκληδεμόνευσαν την ελληνική πρωτοβουλία του Σχεδίου Απόφασης για την επιστροφή ή απόδοση πολιτιστικών αγαθών στις χώρες προέλευσής τους, το οποίο υιοθετήθηκε ομόφωνα από την Ολομέλεια της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ στις 12-12-2012, ήταν για πρώτη φορά και η Τουρκία.

Το παρόν πρωτόκολλο αποτελεί αποτέλεσμα της αμοιβαίας συνεργασίας της Ελλάδας και της Τουρκίας σε θέματα προστασίας του πολιτιστικού αποθέματος των δύο χωρών και συνέχεια, μεταξύ άλλων, της Κοινής Διακήρυξης των Υπουργών Πολιτισμού και Τουρισμού Ελλάδας και Τουρκίας που υπεγράφη στις 14 Μαΐου 2010 στην Αθήνα.

Ειδικότερα το Πρωτόκολλο αποτελείται από Προοίμιο και εννέα (9) άρθρα στα οποία προβλέπονται τα ακόλουθα :

Στο *προοίμιο* γίνεται λόγος για την ανάγκη προώθησης της διμερούς συνεργασίας Ελλάδας και Τουρκίας ως μέσου προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς της ανθρωπότητας, λαμβανομένης υπόψη της απειλής της πολιτιστικής κληρονομιάς από ενέργειες όπως η κλοπή, οι παράνομες ανασκαφές και η εισαγωγή, εξαγωγή, διακίνηση ή μεταβίβαση της κυριότητας των πολιτιστικών αγαθών.

Στο *άρθρο 1* προβλέπεται η βελτίωση της συνεργασίας των δύο Μερών στους τομείς της παρεμπόδισης και πρόληψης της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής, διακίνησης και μεταβίβασης της κυριότητας των πολιτιστικών αγαθών και της αποκατάστασης και επιστροφής τους στις χώρες προέλευσής τους. Επίσης, διευκρινίζεται η έννοια του όρου «πολιτιστικό αγαθό» για κάθε Συμβαλλόμενο, σύμφωνα με την εθνική του νομοθεσία. Στην

παράγραφο 2 του άρθρου 1 συμφωνείται επίσης η συνεργασία των δύο Μερών για την καταπολέμηση του παρανόμου εμπορίου πολιτιστικών αγαθών μέσω της υιοθέτησης προληπτικών και επανορθωτικών μέτρων στο πλαίσιο της Σύμβασης της Unesco του 1970 αλλά και της παροχής συνδρομής για τον εντοπισμό και την ανάκτηση πολιτιστικών αγαθών που έχουν απομακρυνθεί παράνομα από την εδαφική επικράτεια των δύο Μερών στο βαθμό που η ανάκτηση δεν αντίκειται στη νομοθεσία της Χώρας εντοπισμού των αντικειμένων.

Στο **άρθρο 2** προβλέπεται η διευκόλυνση εκάστου Μέρους από το άλλο σε θέματα αποκλειστικής αρμοδιότητας των εθνικών τους αρχών, όπως οι αστυνομικές ή οι τελωνειακές αρχές.

Στο **άρθρο 3** προβλέπεται η ανταλλαγή επικαιροποιημένων πληροφοριών μεταξύ των συμβαλλομένων Μερών για θέματα που αφορούν (α) στη νομοθεσία της προστασίας των πολιτιστικών αγαθών, (β) στους περιορισμούς και τα πιστοποιητικά εξαγωγής τους, (γ) στους φορείς προστασίας τους, (δ) στις κατασχέσεις και τέλος, (ε) σε οποιαδήποτε άλλη πληροφορία που κρίνεται αναγκαία από τα Μέρη.

Στο **άρθρο 4** προβλέπεται η ενίσχυση της ανταλλαγής και της εκπαίδευσης προσωπικού των δύο Μερών σε θέματα καταπολέμησης του παράνομου εμπορίου πολιτιστικών αγαθών.

Στο **άρθρο 5** προβλέπεται η ενίσχυση της συνεργασίας για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, των συλλεκτών, των εμπόρων τέχνης, των μουσείων και των πολιτιστικών οργανισμών σχετικά με το παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών καθώς και η ενημέρωση του ενός Μέρους από το άλλο σε περιπτώσεις πολιτιστικών αγαθών που εμφανίζονται παράνομα στη διεθνή αγορά αλλά και η ανταλλαγή πληροφοριών για την ανάκτηση και επιστροφή τους.

Τα **άρθρα 6-9** αποτελούν τις τελικές διατάξεις του Πρωτοκόλλου.

Στο **άρθρο 6** προβλέπεται η καθιέρωση τακτικού μηχανισμού διαβούλευσης για την επίλυση τυχόν διαφορών που προκύπτουν από την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου.

Στο **άρθρο 7** προβλέπονται οι απαραίτητες νομικές διαδικασίες που απαιτούνται προκειμένου να τεθεί σε ισχύ το υπογραφέν Πρωτόκολλο καθώς και η διάρκεια ισχύος του, η οποία ορίζεται στο ένα (1) έτος με δυνατότητα αυτόματης ανανέωσης κάθε φορά για ένα (1) έτος, εκτός αν υποβληθεί γραπτή ειδοποίηση του ενός Μέρους προς το άλλο ως προς την πρόθεσή να το καταγγείλει (6) έξι μήνες πριν.

Στο **άρθρο 8** προβλέπεται η δυνατότητα τροποποίησης του Πρωτοκόλλου ανά πάσα στιγμή μέσω της αμοιβαίας έγγραφης συναίνεσης των Μερών και ορίζεται η σχετική νομική διαδικασία τροποποίησης σύμφωνα με το άρθρο 7 του Πρωτοκόλλου.

Στο **άρθρο 9** ορίζεται ότι οι διατάξεις του Πρωτοκόλλου δεν θίγουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Μερών που απορρέουν από τις διεθνείς συμφωνίες στις οποίες είναι συμβαλλόμενα Μέρη.

Θέτοντας τα παραπάνω υπόψη της Βουλής εισηγούμεθα την Ψήφιση του Σχεδίου Νόμου.

Αθήνα, 10 Απριλίου 2014

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Κ. ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Χ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΓΑΙΟΥ

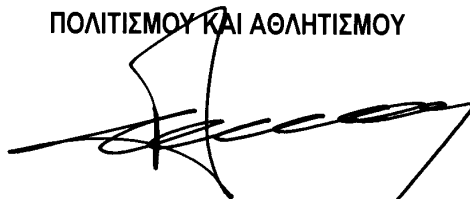
Μ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

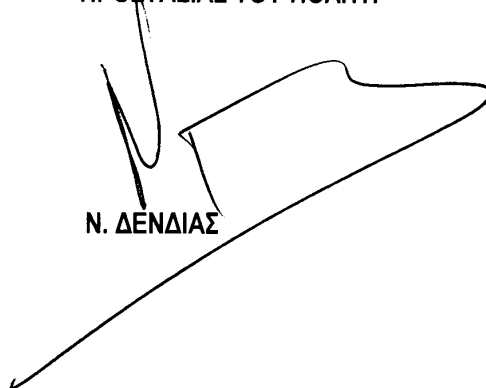
Ι. ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Ν. ΔΕΝΔΙΑΣ